

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 129/05-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. septembra 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., so sídlom B., zastúpenej advokátom JUDr. D. K., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Topoľčany v konaní vedenom pod sp. zn. E 504/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Topoľčany v konaní vedenom pod sp. zn. E 504/98 porušil základné právo spoločnosti B., s. r. o., na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Topoľčany prikazuje, aby vo veci vedenej pod sp. zn. E 504/98 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Spoločnosti B., s. r. o., nepriznáva primerané finančné zadost'učinenie.

4. Spoločnosti B., s. r. o., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 11 991 Sk (slovom jedenásťtisícdeväťstodevät'desiatjeden slovenských korún), ktorú je

Okresný súd Topoľčany p o v i n n ý vyplatiť na účet advokáta JUDr. D. K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením zo 6. júla 2005 č. k. I. ÚS 129/05-9 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., so sídlom B. (ďalej len „sťažovateľka“), právne zastúpenej advokátom JUDr. D. K., B., ktorou namietala porušenie svojich základných práv upravených v čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Topoľčany (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. E 504/98 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1. 1. Zo sťažnosti a k nej pripojených dokladov vyplynulo, že vo veci výkonu rozhodnutia predajom hnutelných vecí, ktorý navrhla sťažovateľka ako oprávnená voči povinnej D. T. na vymoženie finančnej čiastky 1 400 Sk, vedenej na okresnom súde pod sp. zn. E 504/98 jej 27. januára 1999 okresný súd oznámil, že v čase nariadenia výkonu rozhodnutia *„sa nenašli žiadne veci postihnuteľné“* patriace povinnej, *„výkon rozhodnutia sa stal bezvýsledným, pretože bol nariadený neúčinne (...) neúčinne nariadený výkon rozhodnutia nie je možné zastaviť a preto nebolo vydané ani rozhodnutie o zastavení výkonu rozhodnutia“*.

Na ďalšie oznámenie okresného súdu (21. mája 2004) reagovala oprávnená listom z 10. júna 2004, v ktorom súdu oznámila, že jeho postup nemá oporu v zákone, pretože výkon rozhodnutia bol *„účinne začatý a bude skončený až vymožením pohľadávky, resp. vydaním uznesenia o zastavení výkonu rozhodnutia“*. Vo výkone rozhodnutia sťažovateľka žiadala pokračovať iným vhodným spôsobom. Prípisom z 28. júna 2004 však okresný súd sťažovateľke oznámil, že vec je právoplatne skončená, preto v nej nebude ďalej konať.

Sťažovateľka 19. júla 2004 podala na okresnom súde „*Sťažnosť na prietahy v konaní č. E 504/98-17*“ podľa § 17 a nasl. zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov, ktorou sa domáhala „*odstránenia prietahov v konaní a aspoň rozhodnutia, ktorým by sa konanie skončilo*“.

Predseda senátu listom z 18. augusta 2004 sp. zn. Spr 1511/04 však sťažovateľke oznámil, že sťažnosť nepovažuje za opodstatnenú.

Z označeného postupu okresného súdu sťažovateľka vyvodila, že „*konaním Okresného súdu v Topolčanoch nám bolo znemožnené účinne sa domôcť našej pohľadávky, keď súd pri realizácii samotného výkonu rozhodnutia nedôsledne skúmal majetkové pomery povinnej a uspokojil sa len s povrchnými zisteniami, na základe ktorých považoval celú vec za vybavenú (čím porušil naše právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR). Postupom Okresného súdu v Topolčanoch dochádza k bezdôvodným prietahom (čl. 48 ods. 2 Ústavy SR) v súdnom výkone rozhodnutia, keď už od roku 1998 vedie konanie, ktoré doteraz neprinieslo žiadne výsledky. Pritom je zrejmé, že konanie sa účinne začalo podľa § 82 ods. 1 a 261 ods. 1 O. s. p. a prebieha dovtedy, kým nebude vymožená naša pohľadávka, ev. nedôjde k zastaveniu výkonu rozhodnutia podľa § 268 ods. 1 písm. e) (priebeh výkonu rozhodnutia ukazuje, že výťažok, ktorý sa ním dosiahne, nepostačí ani na krytie trov) alebo § 268 ods. 1 písm. h) O. s. p. (vyhlásenie výkonu rozhodnutia za neprípustný z iných dôvodov). Ako z uvedeného vyplýva, O. s. p. predpokladá skončenie každého (aj bezvýsledného) výkonu rozhodnutia uznesením, voči ktorému sa možno odvolať. Neobstojí preto tvrdenie súdu, že je vec právoplatne skončená, totiž ani nebolo vydané žiadne právoplatné rozhodnutie, ktorým by sa konanie končilo. Súd však už 6 rokov nerobí nič (pohľadávku nevymáha), necháva nás tápať v právnej neistote bezvýsledným výkonom rozhodnutia, keď o zastavení výkonu rozhodnutia nijako nerozhodol. Pritom nám sa takýmto postupom odopiera podať odvolanie proti rozhodnutiu o zastavení výkonu rozhodnutia, na ktoré nás O. s. p. oprávňuje - znemožňuje sa nám domáhať sa zákonom ustanoveným postupom nášho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. (...)*“

Porušenie základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľka videla v „*neúnosných prietahoch v konaní trvajúcich už 6 rokov.*“

Sťažovateľka na rube svojej sťažnosti označila aj porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, bližšie však nezdôvodnila, v čom konkrétne by malo spočívať porušenie tohto článku ústavy v daných súvislostiach.

1. 2. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Okresný súd v Topolčanoch vo veci vedenej pod sp. zn. E 504/98 porušil právo sťažovateľa zákonom ustanoveným postupom domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a taktiež porušil právo sťažovateľa, aby jeho vec bola prerokovaná bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Okresnému súdu v Topolčanoch sa prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. E 504/98 konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie skončená.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 30.000,- Sk, ktoré je Okresný súd v Topolčanoch povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd v Topolčanoch je povinný sťažovateľovi uhradiť trovy konania vo výške 11.115,- Sk do 3 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. J. S., listom z 24. augusta 2005 sp. zn. Spr. 812/05 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 5. septembra 2005.

2. 1. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol chronológiu úkonov, ktoré okresný súd v napadnutej veci vykonal, ako aj nasledovné relevantné skutočnosti:

„(...) Vzhľadom ku tomu, že v konaní tunajšieho súdu sp. zn. E 518/98 ide o totožného oprávneného ako i spôsob výkonu rozhodnutia, vzhľadom na ústavný nález a rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 221/04-22 zo dňa 16. 3. 2005 v predmetnej

veci t. j. v konaní sp. zn. E 504/98 sa vo veci koná ďalej postupom v zmysle zákona, zisťuje sa aký hnutelný majetok v súčasnej dobe povinná vlastní.

Netrváme na tom, aby sa vo veci prijatej sťažnosti konalo ústne pojednávanie“.

2. 2. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedol, že:

„(...) oznamujeme Ústavnému súdu SR, že netrváme na tom, aby sa vo veci konalo ústnej pojednávanie. Trovy právneho zastúpenia si uplatňujeme (...).

K zaslanému vyjadreniu Okresného súdu Topoľčany sa vyjadrujeme tak, že nemáme vedomosť o tom, že by Okresný súd Topoľčany vo veci výkonu rozhodnutia konal napriek podanej ústavnej sťažnosti. Navyiac v konaní o výkon rozhodnutia zbytočné prieťahy pretrvávajú už vyše 6 rokov a ani prípadná činnosť súdu po takomto čase úplnej nečinnosti nemôže vzniknuté bezdôvodné prieťahy v konaní súdu ospravedlniť a zodpovednosť Okresného súdu Topoľčany za ne vylúčiť.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. E 504/98:

Dňa 30. júna 1998 podala B., a. s., so sídlom B. (ďalej len „oprávnená“), na Okresnom súde Piešťany „Návrh na výkon rozhodnutia predajom hnutelných vecí v sume 1.400.- Sk s prísl.“, proti D. T., T. (ďalej len „povinná“). Veci bola pridelená sp. zn. E 172/98.

Dňa 13. júla 1998 Okresný súd Piešťany postúpil vec Okresnému súdu Topoľčany, kde bola vec zaevidovaná pod sp. zn. E 504/98.

Dňa 28. júla 1998 okresný súd vydal uznesenie, ktorým nariadil výkon rozhodnutia predajom hnutel'ných vecí.

Dňa 9. novembra 1998 okresný súd predvolal povinnú za účelom jej výsluchu na 12. november 1998.

Dňa 16. novembra 1998 sa zásielka vrátila späť okresnému súdu s tým, že adresát nebýva na uvedenej adrese.

Dňa 30. novembra 1998 súd požiadal Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Centrálnu evidenciu pobytu obyvateľov B. (ďalej len „CEPO“), o oznámenie adresy povinnej.

Dňa 30. novembra 1998 súdny vykonávateľ spísal zápisnicu o bezvyslednosti súpisu hnutel'ností s konštatovaním, že ulica, ktorú uvádza oprávnená vo svojom návrhu na výkon rozhodnutia ako adresu trvalého bydliska povinnej, v T. neexistuje.

Dňa 2. decembra 1998 CEPO oznámila súdu, že povinná býva v C., okres T.

Dňa 21. decembra 1998 súdny vykonávateľ spísal zápisnicu o bezvyslednosti súpisu hnutel'ností, pretože zistil, že dom na uvedenej adrese a jeho zariadenie patrí rodičom povinnej.

Dňa 13. januára 1999 nadobudlo právoplatnosť uznesenie okresného súdu z 28. júla 1998, ktorým súd nariadil výkon rozhodnutia predajom hnutel'ných vecí.

Dňa 27. januára 1999 súd oznámil oprávnenej, že predmetný výkon rozhodnutia bol „nariadený neúčinne, stal sa bezvysledným“. Podľa názoru súdu „neúčinne nariadený výkon rozhodnutia nie je možné zastaviť, jeho zastavenie by nemalo oporu v zákone, preto nebolo ani vypracované rozhodnutie o zastavení výkonu rozhodnutia“.

Dňa 12. mája 2004 právny zástupca oprávnenej požiadal okresný súd, aby „postupoval v súlade s § 264 ods. 1 O. s. p. a zistil, či nemožno nariadiť výkon rozhodnutia iným spôsobom a to zrážkami zo mzdy, prípadne z podpory v nezamestnanosti s poukazom na ustanovenie § 299 ods. 1 O. s. p.“ Súčasne oznámil súdu, že oprávnená zanikla bez likvidácie a všetky práva, pohľadávky a záväzky prešli na sťažovateľku.

Dňa 21. mája 2004 okresný súd oznámil sťažovateľke, že „v tejto veci bol výkon rozhodnutia nariadený neúčinne, čo Vám bolo oznámené prípisom zo dňa 27. 1. 1999. Vec

je právoplatne skončená nemožno v nej konať. Pokiaľ si chcete pohľadávku vymáhať musíte podať nový návrh na výkon rozhodnutia. Týmto súd podanie zo dňa 12. 5. 2004 považuje za vybavené.“

Dňa 14. júna 2004 právny zástupca sťažovateľky oznámil súdu, že nesúhlasia s tým, že predmetný *„výkon rozhodnutia bol nariadený neúčinne“*, a ak *„je súd názoru, že sa nenašli hnutelné veci postihnuteľné výkonom rozhodnutia, musí vydať podľa ust. § 268 ods. 1 O. s. p. uznesenie o zastavení výkonu rozhodnutia, proti ktorému je prípustné odvolanie“*. Sťažovateľka sa dožadovala aj toho, aby jej podanie *„bolo považované za sťažnosť na prieťahy v konaní spôsobené nedôsledným postupom súdu“*.

Dňa 28. júna 2004 súd oznámil právnenému zástupcovi sťažovateľky, že nemôže podať *„návrh na zmenu spôsobu výkonu rozhodnutia, nakoľko vec bola právoplatne skončená - výkon rozhodnutia bol nariadený neúčinne, čo Vám bolo oznámené prípisom zo dňa 27. 1. 1999“*.

Dňa 11. júla 2005 okresný súd požiadal obec C., aby oznámila, aký hnutelný alebo nehnuteľný majetok vlastní povinná, prípadne kde je zamestnaná a aký je jej zdroj príjmov. Súčasne dal konajúci sudca úpravou kancelárii pokyn, aby požiadala S. p. T. o podanie správy, kto prevádza odvody za povinnú do ich poisťovne.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o výkon rozhodnutia predajom hnutelných vecí vedenom pod sp. zn. E 504/98, v ktorom sťažovateľka vystupuje ako oprávnená, došlo k porušeniu jej základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

1. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (...).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana poskytovaná súdom v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí podľa VI. časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Súčasťou tejto súdnej ochrany je aj právo účastníka konania, aby sa konanie začaté na jeho návrh skončilo spôsobom, ktorý mu umožní pokračovať v ďalšej ochrane jeho judikovaného práva, t. j. aby súd o skončení konania rozhodol úkonom, ktorým je výlučne súdne rozhodnutie, proti ktorému sa účastník môže - za zákonom ustanovených predpokladov - aj brániť opravným prostriedkom (mutatis mutandis II. ÚS 221/04).

Podľa judikatúry ústavného súdu do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Platí to nielen pre hmotné právo, ale aj pre normy procesného práva (napr. IV. ÚS 77/02).

Okresný súd v danej veci 27. januára 1999 oznámil sťažovateľke, že výkon rozhodnutia bol „*nariadený neúčinne, stal sa bezvýsledným*“, a podľa právneho názoru súdu „*neúčinne nariadený výkon rozhodnutia nie je možné zastaviť, jeho zastavenie by nemalo oporu v zákone, preto nebolo ani vypracované rozhodnutie o zastavení výkonu rozhodnutia*“. Inak povedané, okresný súd v napadnutej veci odmietol zastaviť výkon

rozhodnutia uznesením, proti ktorému sťažovateľka chcela podať opravný prostriedok. Vo svojom právnom názore sa súd riadil rozhodnutím Najvyššieho súdu ČSSR uverejneným pod číslom R 18/80, podľa ktorého sa výkon rozhodnutia stal bezvýsledným, ak sa pri výkone rozhodnutia predajom hnutelných vecí nenašli žiadne postihnuteľné veci patriace povinnému. Toto stanovisko okresný súd zopakoval v prípisoch adresovaných sťažovateľke 21. mája 2004 a 28. júna 2004, pričom konštatoval, že vec vedená pod sp. zn. E 504/98 bola právoplatne skončená, a preto v nej nemožno konať (pozri časť II tohto nálezu).

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd po zistení, že povinný nemá hnutelné veci, ktoré by bolo možné spísať, uskutočnenie výkonu rozhodnutia predajom hnutelných vecí považoval za skončené v dôsledku jeho „*bezvýslednosti*“. Žiadne rozhodnutie o tom nevydal a považoval vec za právoplatne skončenú.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že právoplatné skončenie veci predpokladá rozhodnutie, ktoré nadobúda právoplatnosť v zmysle ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (§ 167 a nasl. OSP v spojení s § 254 OSP). Takéto rozhodnutie vo veci výkone rozhodnutia sp. zn. E 504/98 vydané nebolo. V dôsledku takého postupu okresného súdu sťažovateľka nemala možnosť brániť sa proti „*bezvýslednosti*“ výkonu rozhodnutia predajom hnutelných vecí, prípadne uviesť informácie o hnutelných veciach povinného, ktoré by sa mohli spísať. Takýto postup okresného súdu preto nie je v súlade s ústavne súladným chápaním obsahu základného práva na súdnu ochranu pri výkone rozhodnutia. Akceptovanie takého postupu by znamenalo, že oprávnená (sťažovateľka) by sa nemohla žiadnym spôsobom brániť proti záveru súdu o „*bezvýslednosti*“ výkonu rozhodnutia aj keby povinný mal hnutelné veci, ktoré by sa mohli spísať a predať pri výkone rozhodnutia.

V tejto spojitosti sa nemožno odvolávať na stanovisko Najvyššieho súdu ČSSR uverejnené pod číslom R 18/80, ktoré nemohlo reflektovať súčasné ústavné pomery a predovšetkým obsah základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi

verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo (mutatis mutandis I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 20/00, IV. ÚS 37/02).

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení z 24. augusta 2005 uviedol, že „*vzhľadom na ústavný nález a rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 221/04-22 zo dňa 16. 3. 2005 v predmetnej veci t. j. v konaní sp. zn. E 504/98 sa vo veci koná ďalej postupom v zmysle zákona*“. Podľa zistenia ústavného súdu 11. júla 2005 došlo v napadnutej veci k pokračovaniu v konaní. Treba však konštatovať, že v čase doručenia predmetnej sťažnosti ústavnému súdu, t. j. 16. septembra 2004, porušenie označeného základného práva okresným súdom ešte trvalo.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napriek tomu, že sťažovateľka sa domáhala ochrany svojich práv v napadnutom konaní zákonom ustanoveným spôsobom, okresný súd svojím postupom a úkonmi vo veci výkonu rozhodnutia sp. zn. E 504/98 tým, že o svojom závere o bezvýslednosti výkonu rozhodnutia nevydal rozhodnutie a neumožnil tak sťažovateľke obranu proti takému postupu a rozhodnutiu, porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

2. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (II. ÚS 26/95). Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu. Toto základné právo sa uplatňuje aj v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí. V takom druhu civilného procesu je účelom tohto základného práva to, aby sa po nariadení núteného výkonu bez zbytočných prietáhov uskutočnil tento výkon (prípadne súdna exekúcia) tak, aby vymáhaný nárok bol čo najskôr,

ak tomu nebránia dôvody relatívnej alebo absolútnej neprípustnosti núteného výkonu súdneho rozhodnutia, uspokojený (podobne II. ÚS 205/04).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

2. 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka napadnutého konania vôbec nebola závislá od zložitosti veci.

2. 2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom, teda doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľky.

2. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný bez akýchkoľvek zákonných dôvodov minimálne v období od 27. januára 1999 do 11. júla 2005. Okresný súd teda počas viac ako šiestich rokov vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka vo veci výkonu rozhodnutia počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky aj na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

2. 4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov. Okresný súd je pritom viazaný právnym názorom, ktorý je vyslovený v tomto náleze (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde), t. j. že musí vo veci konať a rozhodnúť a nemôže tvrdiť, že došlo k právoplatnému rozhodnutiu v dôsledku „bezvýslednosti“ výkonu rozhodnutia.

2. 5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 30 000 Sk aj z dôvodu „*neúnosných prietáhov v konaní trvajúcich už 6 rokov*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci, a to najmä na skutočnosť, že okresný súd plne rešpektoval jeho uznesenie sp. zn. II. ÚS 221/04 a aj v napadnutej veci začal konať, ústavný súd dospel k názoru, že výrok o porušení jej základných práv, o prikázaní okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov podľa záväzného právneho názoru ústavného súdu a o uložení povinnosti okresnému súdu uhradiť jej trovy konania pred ním postačuje na efektívnu ochranu jej základných práv. Preto ústavný súd finančné zadosťučinenie sťažovateľke nepriznal.

3. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy (...).

V predmetnej veci ústavný súd dospel k záveru, že nie je nevyhnutné, aby sa zaoberal aj namietaným porušením čl. 2 ods. 2 ústavy, pretože toto ustanovenie sťažovateľka neuviedla v tzv. *petite* svojej ústavnej sťažnosti a pretože tento článok ústavy zakotvuje všeobecný ústavný princíp legality, pričom sťažovateľka označila aj konkrétne články ústavy, vo vzťahu ku ktorým došlo k vysloveniu porušenia jej základných práv.

4. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania vo výške 11 991 Sk z dôvodu trov jej právneho zastúpenia.

Náhrada sa priznala za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti z 13. septembra 2004 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 5. septembra 2005). Za dva úkony vykonané v roku 2004 patrí odmena v sume po 4 534 Sk a k tomu dvakrát náhrada režijného paušálu po 136 Sk a za jeden úkon, ktorý bol vykonaný v roku 2005, patrí odmena v sume 2 501 Sk a režijný paušál 150 Sk (§ 13 ods. 8, § 19 ods. 3, § 24 ods. 3 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkom sumu 11 991 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

5. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2005